

Carlos Calvo, set anys empresonat acusat de pertinença a Resistència Galega

MARÍA ALVARÉS :: 03/02/2020

"Els presos polítics catalans han posat damunt la taula moltes qüestions repressives que nosaltres teníem naturalitzades"

Carlos Calvo va estar set anys a la presó acusat de pertinença a Resistència Galega, una organització armada segons la Policia Nacional espanyola i la Guàrdia Civil. El pas per la presó no li ha robat el somriure permanent ni la seva capacitat d'anàlisi política i filosòfica d'una realitat complexa, la del seu país Galícia, molt poc coneguda a la resta de l'Estat. La presó també el va connectar amb la realitat que es viu als Països Catalans de la mà del seu advocat Benet Salellas.

De vegades des dels moviments socials es mitifica el pas de les activistes per la presó. Què és la presó en realitat i què suposa?

Els presos polítics parlem sovint de què està mitificat, el cas però és que no se'n surt ni més llest ni amb solucions màgiques. Simplement, la presó ha format part de l'horitzó vital dels militants d'esquerrres pràcticament sempre. A les presons espanyoles hi ha hagut presos polítics ininterrompudament, per tant saps que si tens un compromís polític ferm, pots acabar dintre, però el pas per la presó no té virtuts. M'agrada molt el que deia Nelson Mandela: que totes les experiències, la presó inclosa, poden ser molt profitoses o un desastre, depenent de com s'enfrontin i de com es gestionin. Quan estava pres, un amic em va escriure parlant d'un professor meu al qual jo no tenia gaire simpatia, em semblava una persona apàtica i gens polititzada. A la carta, el meu amic m'explicava que aquest professor als anys 70 va ser detingut i torturat per estar al Partit Comunista... vaig al·lucinar! Mai es parla de l'impacte emocional de la presó i aquesta tendència a mitificar tampoc ajuda a fer un abordatge amb realisme. Som persones vulnerables i la repressió funciona, per tant, la manera més racional d'entomar la presó seria partir d'aquest punt, ja que moltes vegades aquests temes estan soterrats.

La de la presó i el patiment que comporta per al conjunt de la militància és una història de silencis a Galícia?

"A Galícia es va entomar la presó des de dos punts de vista: pel BNG és un estigma, l'independentisme la mitifica. Cap dels dos ajuda"

Sí, és un tema tabú. Al nostre país va haver-hi moltíssims presos i preses des de l'any 75, gairebé un centenar, i pràcticament no se'n parla dins del nacionalisme majoritari (entenent-lo com l'òrbita del BNG). A tall d'exemple, a la literatura gallega, on hi ha tanta tendència a tractar la nostra història des d'una perspectiva molt èpica, només dos autors aborden aquest tema: Vidal Bolaño i Mendez Ferrín. Tot el que és tabú és més difícil de

gestionar: pel nacionalisme majoritari, la presó s'ha vist més com un estigma que com una oportunitat de denúncia de la repressió de l'Estat espanyol. Només tenim aquests dos esquemes: el del nacionalisme majoritari que la defuig i el de l'independentisme minoritari, que ha afrontat la presó des d'una perspectiva de glorificació i martiri, que tampoc ha ajudat.

A Catalunya, feia temps que no hi havia presos i preses independentistes pel conflicte català. De cop, la repressió interpel·la tota la societat i el tabú de què parlem no existeix. Com s'ha viscut aquest fenomen dins la presó?

Ho he parlat diverses vegades amb un molt bon amic català per carta, parlàvem d'aquesta nova fornada de presos. Són d'una altra classe social i amb una cultura política totalment diferent de la nostra. El que ha estat molt interessant és que han socialitzat tota una sèrie de temes que a l'Estat ningú sabia que passaven, excepte les basques que han conviscut molts anys amb això. Els presos i les preses catalanes van fer una cosa molt interessant: han posat damunt la taula moltes qüestions repressives a les quals nosaltres ni tan sols donàvem importància perquè les teníem naturalitzades. Per exemple, quan Junqueras explica que el van traslladar amb un furgó amb les esposes molt collades. A nosaltres ens passava sempre. Durant els trasllats, hi ha un seguit de petits maltractaments que naturalitzem perquè entenem que estem amb l'enemic. Quan ens preguntaven si havien estat torturades durant els trasllats, dèiem que no, perquè aquests maltractaments estan assumits. Aquesta gent els treu a la llum perquè no s'esperava pas això d'un Estat del qual sentien que formaven part fins fa poc temps. Cal dir també que estan en una situació molt menys dura que la resta: estan a Catalunya, no se'ls aplica el FIES, Junqueras escriu avui una carta i demà surt publicada -en el nostre cas, amb sort, triga un mes- o rep periodistes a la presó. Podem afirmar que la seva situació és una mica més suportable.

Vas estar set anys a la presó. Quan va sortir la sentència, com la vas assumir?

He de dir que la meva experiència, en general, va ser dura però en cap cas traumàtica. No em va sorprendre la condemna. Ho vaig portar bé, però entenc que hi hagi presos i preses que amb les pressions psicològiques i les pallisses que han rebut dels funcionaris ho visquin d'una manera totalment diferent, com un fet traumàtic. El més bèstia va ser el segon judici [quan Carlos Calvo estava a la presó, el van acusar de ser autor d'un artefacte explosiu contra una entitat bancària a Vigo perquè la policia va dir que havia trobat les restes del seu carnet]. Des del començament, vam dir que es tractava d'un muntatge policial en total regla, teníem proves que ho desmuntaven tot com per poder sortir absolt. Jo portava testimonis que demostraven que estava en un altre lloc aquell dia, la denúncia de la pèrdua del carnet i fins i tot, la localització mòbil però no van voler demanar les proves a temps per aportar-les al judici. A més, dels seus testimonis ningú va voler dir qui havia trobat aquestes proves perquè era mentida i es podien ficar en un embolic!

En aquest sentit, penses que l'Estat és garant de judicis neutrals als presos polítics?

Tot i que ja sabia per la meva militància política com funciona l'Estat espanyol, fins que no ho veus, no t'adones que no hi ha cap mena d'inconvenient per part de fiscals i jutges a no ser escrupolosos des del punt de vista legal. És totalment acientífic, no hi ha anàlisis de

proves per part dels perits judicials. L'únic que els interessa és la construcció del relat, no comproven res! Vaig al·lucinar amb coses molt senzilles de comprovar, com les hores o la visibilització de les càmeres de videovigilància. Fixa't: a Valdemoro vaig coincidir amb Gabriel Pombo da Silva, em va passar el sumari de la instrucció de la seva causa a Itàlia i la vam comparar amb la meua. Les investigacions eren com una mena de tesi doctoral sobre el grup al qual pertanyia amb notes a peu de pàgina citant cada prova, minutatge... tot! Hiperrigurós, res a veure amb el meu. El relat és el següent: aquests són terroristes perquè són independentistes. Punt. No importa res més.

La lluita independentista gallega està molt silenciada a l'Estat, i més enllà del BNG se'n coneix poc. Des del franquisme sempre hi ha hagut preses polítiques gallegues, però de vosaltres, fora de Galícia, no en parla ningú. Creus que la població gallega sovint es redueix i s'estigmatitza com a migrant, forces policials o votant del PP?

Sí, totalment. Però en gran part, l'esquerra gallega té assumit aquest mite de poble submís, fins i tot la mateixa Carolina Bescansa parlant que Galícia és un feu del PP. Si ho analitzes amb cura, tot es desmunta fàcilment: per començar, a Galícia no existeix un nacionalisme de dretes. Aquí, l'esquerra - BNG- va governar a totes les ciutats gallegues, i parlo d'un partit molt més a l'esquerra que el PSOE i IU. A Galícia sempre va tenir molta més força que el PsdeG, tot i que els últims anys ha canviat. La província de l'Estat amb més vagues any rere any és Pontevedra i el nivell de conflictivitat social a Vigo encapçala totes les mobilitzacions. Vigo és l'únic bastió de cultura obrera juntament amb Cadis de l'Estat. El nivell d'associacionisme cultural és brutal, però nosaltres mateixes hem assumit que són de dretes. En part, també és lògic que tinguin aquesta imatge perquè nosaltres també l'hem assumit. Cal ser crítiques, l'internacionalisme no va ser mai una prioritat del moviment independentista gallec, no es va cuidar gens. Al diari *Gara* surten més notícies de l'independentisme aragonès que del gallec, però és responsabilitat nostra.

La violència de baixa intensitat va ser l'eina escollida per Resistència Galega per combatre l'Estat espanyol. Per què va esclatar aquest tipus de lluita als anys 2000?

Dins del nacionalisme gallec majoritari no va haver-hi una educació en la desobediència, hi havia molta por a la repressió. La reacció d'una part de l'esquerra independentista contra les injustícies de l'estat va ser la nostra, ven dur a terme la teoria de Frantz Fanon: fer servir la rebel·lió com una forma d'autodignificar-nos, de perdre la por i recuperar l'autoestima. Del BNG ens van dir que aquesta no era manera de fer política i l'independentisme autoorganitzat va reaccionar contra això: ven desobeir per recuperar l'autoestima.

Però finalment Resistència Galega va desaparèixer el 2014. Que va passar?

“Al nostre país s'està vivint una ofensiva capitalista i de destrucció del territori brutal”

La lluita armada es va anar abandonant per altres organitzacions arreu del món per ser insostenible en el temps, nosaltres vam continuar. Al final es va crear un model de lluita molt elitista que no tothom podia assumir. Es va acabar jerarquitzant un moviment entre les persones que s'atreveixen i les que no, les que són vàlides i les que no, dins d'una cultura essencialment patriarcal. Quan veus molta gent a tot arreu fent coses noves que impliquen desobediència civil, com el 15-M on no ens ven voler implicar, i que també serveix per perdre aquesta por, on pot participar tothom i a més a més és molt més apoderador i transversal, penses: i per què nosaltres no ho vam fer? També s'ha de dir que quan va néixer Resistència Galega, el discurs era totalment diferent. No hi havia líders, era una resistència en codi obert: Resistència Galega podia ser tothom. Aquesta fórmula era interessant i molt horitzontal, només era contra la propietat privada. L'Estat estava molt incòmode amb aquesta proposta i això es veu molt bé als primers sumaris policials: volien portar-ho com més aviat millor al marc de la lluita armada, perquè els marcs repressius i legals són on l'Estat se sent més còmode. I no van parar fins que ho van aconseguir, nosaltres vam caure en la seva trampa. Però a Galícia, la resistència va seguir fora de l'organització.

Quins costos va tenir la presó a escala col·lectiva per al moviment independentista gallec?

En un moviment petit com el nostre, hi havia projectes que depenien de persones que van entrar a la presó: projectes socials, associacions culturals, projectes comunicatius, centres socials... La gent que va quedar fora no se'n podia fer càrrec, perquè es va dedicar a fer feina antirrepressiva. Quan l'Estat et col·loca aquí, has perdut la batalla.

Set anys després, quina anàlisi fas del moviment independentista?

En l'àmbit orgànic, és un moviment en procés de descomposició. A escala social, estem en un moment més interessant que mai. S'han multiplicat les Sementes (escoles creades per l'independentisme per garantir ensenyament monolingüe en gallec), els centres socials i a més s'està fermentant una cultura política nova dins del jovent molt més horitzontal, més llibertària, amb gent que té molt clar que no vol estar en projectes jeràrquics, i que posen el feminisme i les cures al centre. Abans era l'independentisme dins dels moviments socials la matriu de tot i ara es pot dir que aquest lloc l'ha ocupat el feminisme, sense cap dubte. En l'àmbit polític, és una mica desastrós i també és important perquè és on creen els referents i des d'on pots disputar el relat i construir nous imaginaris emancipadors.

Mentre tu estaves a la presó, van néixer les Mareas, una cosa insòlita fins ara a Galícia. Com vas viure aquest procés?

Vaig viure el cicle complet a la presó. Abans hi havia el nacionalisme majoritari i l'independentisme intentant crear un projecte autònom. El BNG es va trencar i l'independentisme com a bloc també. La gent es va haver de re situar: unes van continuar al BNG i d'altres van marxar a les Mareas... Ara, aquest cicle també està tancat, és com tornar a la casella inicial, com si no s'hagués avançat absolutament res.

La cultura política majoritària que venia del nacionalisme no es va qüestionar, la gent que venia del BNG i va crear les Mareas van fer exactament el mateix que

criticaven encara que defensaven una democràcia radical i l'assemblearisme per tal de trencar amb l'estructura leninista clàssica del BNG.

De mentre, el BNG va passar a defensar només el sobiranisme perquè les Mareas el van deixar de banda... Els vots es van fracturar, no es van multiplicar i sense cap autocrítica! Ara el BNG està tornant a reabsorbir-ho tot, fins i tot els quadres de l'independentisme, una cosa comprensible perquè el país està en joc amb una ofensiva capitalista brutal que implica la destrucció del territori. La situació a Galícia és dràstica: a la meua comarca - entre Corunya i Santiago- hi ha un seguit de projectes extractivistes, eòlics, cimenteres... acompanyats d'uns nivells d'emigració juvenil mai vistos fins ara i una crisi demogràfica enorme. Estem davant de la desaparició de la nostra essència per tant es fa més necessària que mai la lluita des de la base.

directa.cat

<https://ppcc.lahaine.org/carlos-calvo-set-anys-empresonat>